

บทที่ 2

การเคลื่อนที่แบบเชิงเส้น*

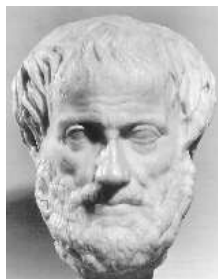
มนุษยชาติสนใจที่จะเรียนรู้ความเป็นไปและตัวการความเข้าใจในสิ่งที่เกิดขึ้นในธรรมชาติ เพื่อที่จะสามารถอธิบายปรากฏการณ์ธรรมชาติต่างๆ ได้และสามารถทำนายอนาคตได้ว่าปรากฏการณ์เหล่านั้นจะเกิดขึ้นซ้ำอีกเมื่อใด

ผู้สนใจเรียนรู้ในสมัยโบราณจะได้รับการขนานนามว่า นักปรัชญา (Philosopher) นักปรัชญาเหล่านี้ได้ทำการศึกษาถึงศาสตร์ต่างๆ อย่างลึกซึ้งและกว้างขวาง อาทิ นักปรัชญาชาวกรีกโบราณเมื่อกว่า 2,000 ปีก่อน พยายามศึกษาและทำความเข้าใจฟิสิกส์บางประเด็นอย่างที่เราศึกษาอย่างทุกวันนี้ พวกเขาให้ความสนใจคุณสมบัติของแสงเป็นอย่างดี แต่ก็ยังสับสนในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนที่ของวัตถุ ซึ่งต่างจากที่พบกันในปัจจุบันเป็นอย่างมาก

2.1 แนวความคิดเรื่องการเคลื่อนที่

แนวความคิดเรื่องการเคลื่อนที่เปลี่ยนไปตามยุคสมัย ตั้งแต่อริสโตเติล มาถึงกาลิเลโอ นิวตัน และไอน์สไตน์ในปัจจุบัน แต่เพื่อให้เนื้อหาเป็นที่เข้าใจได้ง่าย ในบทนี้จึงจะกล่าวถึงแนวความคิดของอริสโตเติล จนถึงกาลิเลโอก่อน ส่วนแนวความคิดถัดจากนั้นจะกล่าวถึงต่อไป ในบทนี้จะแบ่งช่วงการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดเรื่องการเคลื่อนที่ที่สำคัญต่อไปนี้

แนวความคิดเรื่องการเคลื่อนที่ของอริสโตเติล

อริสโตเติล (Aristotle, 384-322 ปีก่อนคริสตกาล) จัดแบ่งการเคลื่อนที่เป็นสองกลุ่มคือ การเคลื่อนที่โดยธรรมชาติและการเคลื่อนที่โดยการบังคับ การเคลื่อนที่โดยธรรมชาติ จะเป็นไปด้วยธรรมชาติของวัตถุเอง อริสโตเติลคิดว่าวัตถุทุกอย่างในจักรวาลจะต้องมีที่อยู่เหมาะสม เมื่อพิจารณาในมุมมองนี้ ถ้าวัตถุที่ไม่ได้อยู่ในที่ที่เหมาะสมจะพยายามกลับไปในจุดนั่นเอง ถ้าธรรมชาติของวัตถุอยู่ที่พื้นดิน ก้อนดินที่อยู่ใต้อากาศจะต้องตกลงสู่พื้นดินด้วยตัวของมันเอง ถ้าธรรมชาติของวัตถุอยู่ในอากาศ ค้อนที่พวยพุ่งจะลอยขึ้นสู่อากาศ ถ้าธรรมชาติของวัตถุผสมผสานพื้นดินและอากาศ เช่น ขนนก จะค่อยๆ ตกสู่พื้นดิน แต่จะไม่

* เรียบเรียงจาก Hewitt, P., "Conceptual Physics", 6th Edition, Harper Collins Pub., 1989.

รวดเร็วก่อนดิน ซึ่งอริสโตเติลสรุปว่า **โดยธรรมชาติวัตถุจะตกสู่พื้นได้เร็วกว่าเป็นสัดส่วนตรงกับน้ำหนักที่มากกว่า** กล่าวคือวัตถุที่หนักกว่าอีกก้อนสองเท่าจะตกลงพื้นได้เร็วกว่าเป็นสองเท่า

การเคลื่อนที่โดยธรรมชาติบนพื้นโลกจะมีทิศทางเคลื่อนที่ในแนวตรงได้ทั้งพุ่งขึ้นหรือตกลงสู่โลก แต่การเคลื่อนที่โดยธรรมชาติทรงวัตถุบนฟากฟ้า (ดวงดาว) จะเคลื่อนที่ในแนววงกลม ซึ่งต่างจากการเคลื่อนที่แนวตรง ก็จะไม่มีการเริ่มต้นหรือจุดสุดท้าย แต่จะวนทับในเส้นทางเดิมไม่เปลี่ยนแปลง และอริสโตเติลยังเชื่ออีกว่า วัตถุบนฟากฟ้า (ซึ่งถูกเรียกว่าสวรรค์ในยุคกลาง) จะต้องใช้กฎที่แตกต่างกับบนพื้นโลกโดยที่วัตถุบนสวรรค์จะเป็นทรงกลมสมบูรณ์ประกอบด้วยสสารที่มีการเปลี่ยนแปลง ที่เขาเรียกว่าอีเทอร์ (Ether) (ดวงจันทร์เป็นวัตถุบนฟากฟ้าเพียงชนิดเดียวที่เราสามารถสังเกตการเปลี่ยนแปลงของการเคลื่อนที่และความไม่สมบูรณ์ได้ ซึ่งคนในยุคกลางเชื่อว่า ดวงจันทร์ซึ่งเป็นวัตถุบนสวรรค์ได้รับผลกระทบจากโลก เพราะอยู่ใกล้และได้รับอิทธิพลจากโลกมากเกินไป)

การเคลื่อนที่โดยการบังคับเป็นผลจากแรงดึงและแรงผลักเช่นคนผลักรถให้เคลื่อนหรือยกของหนักขึ้นจากพื้น แรงลมที่กระทำต่อเรือ ซึ่งเป็นผลให้วัตถุมีการเคลื่อนที่ได้ อริสโตเติลสรุปการเคลื่อนที่โดยการบังคับว่ามีสาเหตุจากภายนอกและกระทำต่อวัตถุ วัตถุจะไม่เคลื่อนที่เอง แต่จะเกิดจากแรงผลักและดึง

แนวความคิดเกี่ยวกับการเคลื่อนที่โดยบังคับนี้เกิดข้อยุ่ยากขึ้นเมื่อเราพยายามนำมาอธิบายการดึงและผลักในบางเหตุการณ์ เช่น การยิงธนู หลังจากที่ลูกศรพุ่งออกจากคันธนู แล้วลูกศรยังคงเคลื่อนที่ต่อไปได้ จึงดูเหมือนว่าการเคลื่อนที่นี้ต้องมีแรงผลักจากบางสิ่งบางอย่างในอากาศ

โดยสรุป อริสโตเติลคิดว่าการเคลื่อนที่ทุกอย่างเป็นผลจากธรรมชาติหรือจากการผลักและดึง และเมื่อวัตถุอยู่ที่ที่เหมาะสม วัตถุจะไม่เคลื่อนที่จนกว่าจะมีแรงกระทำจากภายนอก ซึ่งผลจากความเชื่อในความคิดนี้ คือ โลกของเราจำเป็นต้องอยู่ในสถานะหรือที่ที่เหมาะสมเสมอตามธรรมชาติ ตามความเชื่อของอริสโตเติลเพราะแรงที่จะทำให้โลกเคลื่อนที่ได้มันเกินกว่าที่เราจะจินตนาการได้ (หรือไม่สมเหตุผลที่จะเกิดขึ้น) ตามทฤษฎีนี้จึงเป็นที่ประจักษ์ในเวลานั้นว่า **โลกของเราไม่เคลื่อนที่หรือหยุดนิ่ง** ความเชื่อนี้ได้รับการยอมรับต่อมาอีกกว่า 2000 ปี จนกระทั่งมีการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดในศตวรรษที่ 16 เป็นต้นมา

แนวความคิดของคอปเปอร์นิคัส

นักดาราศาสตร์ชาวโปแลนด์ชื่อ คอปเปอร์นิคัส (Nicolaus Copernicus, ค.ศ. -- 1543) ได้รายงานการสำรวจดวงดาวต่างๆในจักรวาลแล้วค้นพบว่า **โลกเราไม่ได้หยุดนิ่งแต่เคลื่อนที่และโคจรไปรอบดวงอาทิตย์** ซึ่งขัดแย้งอย่างรุนแรงต่อความเชื่อในแนวความคิดของอริสโตเติล ซึ่งมีอำนาจทางความคิดต่อ

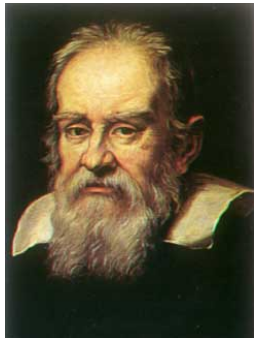
ศาสนจักรในเวลานั้นเป็นอย่างมาก จึงถือเป็นการท้าทายต่ออำนาจการปกครองโดยตรง

เป็นเวลาหลายปีที่เขาค้นพบที่เกิดขึ้นนี้แต่ไม่กล้าที่จะเปิดเผยต่อสาธารณะ ด้วยสองเหตุผลหลัก ประการแรกเขากลัวการลงโทษ เนื่องจากความเชื่อหรือทฤษฎีที่ขัดแย้งจากความเชื่อร่วมกันจะกระทบแนวความคิด

โดยรวมของสังคม และประการที่สองเขาไม่ยอมรับผลการทดลองหรือการค้นพบครั้งนั้นเนื่องจากเขาไม่สามารถยอมรับแนวความคิดที่โลกเคลื่อนที่ได้ แต่ในที่สุดเขาตัดสินใจตีพิมพ์ผลงานชิ้นนี้ในวันสุดท้ายของชีวิต

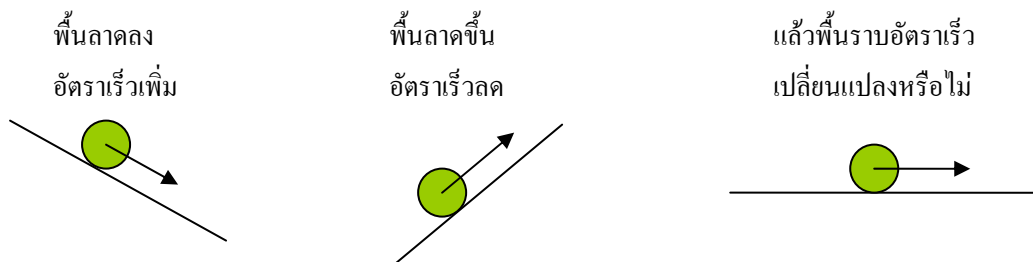
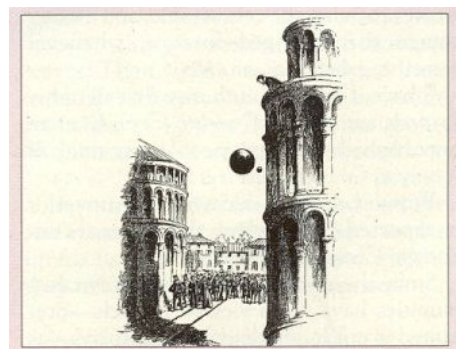
แนวความคิดของกาลิเลโอ

กาลิเลโอ (Galileo Galilei, 1564-1642) นักวิทยาศาสตร์ชั้นนำในศตวรรษที่ 16 เป็นผู้ที่มีแนวความคิดของคอปเปอร์นิคัสที่ว่าโลกไม่ได้หยุดนิ่งเป็นจริงขึ้นมา โดยการล้มล้างแนวความคิดการเคลื่อนที่แบบอริสโตเติล ผ่านการสังเกตและการทดลอง ชั้นแรกเขาโค่นล้มสมมุติฐานของอริสโตเติลเกี่ยวกับการตกของวัตถุที่ว่า วัตถุที่หนักกว่าจะตกถึงพื้นเร็วกว่าเป็นจำนวนเท่าตามน้ำหนัก โดยการที่เขาปล่อยวัตถุที่น้ำหนักต่างกันให้ตกจากยอดหอเอนที่เมืองปิซา ประเทศอิตาลี

และทำการเปรียบเทียบการตก ผลที่ได้ปรากฏว่า **ก้อนหินที่หนักกว่าอีกก้อนเป็นสองเท่าไม่ได้ตกเร็วกว่าเป็นสองเท่า** ตามแนวของอริสโตเติล และยังพบอีกว่าถ้าไม่นับผลกระทบจากแรงต้านอากาศ วัตถุหลายๆก้อนที่น้ำหนักต่างกันถูกปล่อยในเวลาเดียวกันตกกระทบพื้นพร้อมๆกัน แต่ผู้ที่เข้าชมการทดลองนี้จำนวนมากเหยียดต่อนักวิทยาศาสตร์หนุ่มผู้นี้ และยังคงยึดมั่นแนวความคิดของอริสโตเติลต่อไปอย่างเหนียวแน่น

อริสโตเติลสังเกตธรรมชาติ โดยการพิจารณาสิ่งที่เกิดขึ้นรอบๆตัวแทนที่จะเข้าไปพิจารณาปัญหาที่ซับซ้อน เขาวางแนวความคิดว่าการเคลื่อนที่ของวัตถุจำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับการเสียดทานหรือการต้านทานถ้าไม่จากอากาศก็จากน้ำ เขาไม่เคยเชื่อว่าสุญญากาศจะเป็นไปได้ ดังนั้นจึงไม่เคยพิจารณาการเคลื่อนที่ใดๆโดยปราศจากตัวกลางนั้นจึงเป็นเหตุผลที่ว่าทำให้ของวัตถุเคลื่อนที่ที่ไม่เป็นไปตามธรรมชาติจำเป็นต้องมีการผลักหรือดึง ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานที่กาลิเลโอปฏิเสธอย่างรุนแรง เพราะเขาเชื่อว่า ถ้าไม่มีการรบกวนใดๆต่อวัตถุที่กำลังเคลื่อนที่ วัตถุก็จะเคลื่อนที่ต่อไปในแนวตรงได้ตลอดกาล โดยไม่จำเป็นต้องมีการผลัก การดึง หรือแรงชนิดใดๆมากระทำ

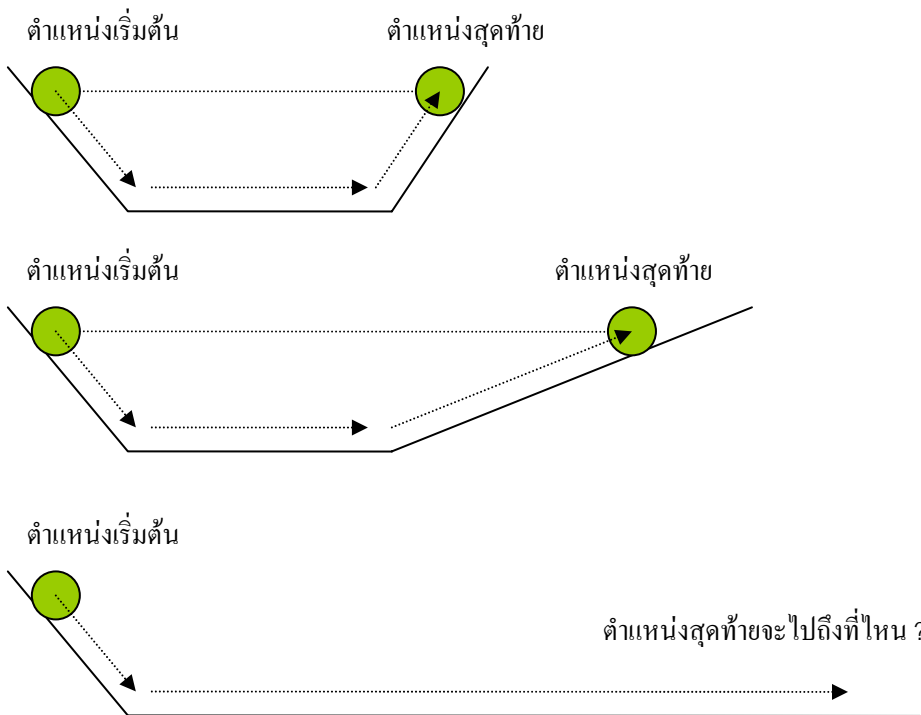

เขาทดสอบสมมุติฐานนี้จากการทดลองการเคลื่อนที่ของวัตถุหลายๆชนิดบนพื้นเอียง เขาสังเกตว่าลูกบอลที่กลิ้งลงมาจากพื้นลาดลงจะเคลื่อนที่เร็วขึ้นๆ ขณะที่ลูกบอลที่กลิ้งขึ้นพื้นลาดขึ้นกลับเคลื่อนที่ช้าลงๆ

จึงให้เหตุผลต่อไปว่า ถ้าลูกบอลกลิ้งไปบนพื้นราบก็ไม่ควรที่จะมีอัตราเร็วเพิ่มขึ้นหรือลดลง แต่ในที่สุดลูกบอลจะมาถึงจุดหยุดนิ่งไม่ใช่เป็นเพราะธรรมชาติของมันแต่เป็นเพราะความเสียดทาน เขาสนับสนุนแนวความคิดนี้ด้วยการสังเกตการเคลื่อนที่บนพื้นที่มีผิวเรียบขึ้น และพบว่าเมื่อพื้นผิวเรียบขึ้นคือมีความเสียดทานน้อยลง การเคลื่อนที่ของวัตถุจะยืดหยุ่นไปได้ยาวนานกว่า หรือเมื่อความเสียดทานน้อยลง การเคลื่อนที่ก็จะเข้าสู่อัตราเร็วที่ลดลงทีละน้อยหรือค่อนข้างจะคงที่ เขาจึงกล่าวว่า ถ้าไม่มีความเสียดทานหรือแรงต้านทานอื่นใด วัตถุที่เคลื่อนที่อยู่บนพื้นราบคงจะเคลื่อนที่ต่อไปตลอดกาล

เพื่อยืนยันสมมติฐานข้อนี้ เขานำพื้นเอียงขึ้นและเอียงลงสองอันมาชนกัน เขาสังเกตว่าลูกบอลที่ถูกปล่อยจากจุดหนึ่งบนด้านหนึ่งของพื้นเอียงที่ลาดลง จะกลิ้งลงมาและกลิ้งขึ้นไปบนพื้นลาดขึ้น จนหยุด ณ ตำแหน่งที่มีความสูงเกือบเท่าเดิม เขาให้เหตุผลว่าจะมีเพียงความเสียดทานเท่านั้นที่กั้นไม่ให้ลูกบอลกลิ้งไปจนมีความสูงเท่าเดิม และเมื่อเขาเปลี่ยนพื้นเป็นพื้นทึบขึ้นลูกบอลก็จะกลิ้งขึ้นไปจนสูงใกล้เคียงความสูงเริ่มต้นมากขึ้น ต่อมาเขาเปลี่ยนให้ด้านพื้นลาดขึ้นมีความชันลดลง พบว่าลูกบอลกลิ้งไปจนมีความสูงเท่าเดิม แต่ต้องกลิ้งไปไกลกว่า ทุกครั้งที่ลดความชันลง ก็จะได้ผลเหมือนเดิมคือลูกบอลกลิ้งไปจนมีความสูงเท่าเดิม แต่ต้องไปไกลยิ่งขึ้นเรื่อยๆ เขาจึงตั้งเป็นคำถามไว้ว่า “ถ้ามีพื้นราบที่ยาวมาก ลูกบอลจะต้องกลิ้งไปไกลเท่าไรเพื่อที่ที่มีความสูงเท่าเดิม” ซึ่งจะตอบได้อย่างชัดเจนว่า “ตลอดกาล- เพราะมันจะไม่มีทางไปถึงความสูงเริ่มต้นได้เลย”

กาลิเลโอวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้ในอีกทางหนึ่ง เพราะว่า การเคลื่อนที่ลงจากพื้นเอียงอันแรกเหมือนกันทั้งสามกรณี อัตราเร็วของลูกบอลที่เริ่มต้นเคลื่อนที่ขึ้นพื้นเอียงอันที่สองจึงต้องเท่ากัน ถ้าลูกบอลกลิ้งขึ้นพื้นที่มีความชันมากๆ อัตราเร็วจะลดฮวบลงทันที แต่กับพื้นที่มีความชันน้อยๆ อัตราเร็วจะลดลงช้าๆ

หรือกลิ้งไปได้ยาวนานกว่า นั่นคือความชันน้อยๆ ลูกบอลจะสูญเสียอัตราเร็วช้ากว่า ในกรณีสุดขั้วที่พื้นไม่มี ความชันเลย –พื้นราบ- ลูกบอลก็ไม่ควรที่จะสูญเสียอัตราเร็วเลย นั่นคือถ้าไม่มีแรงใดมาขัดขวาง ลูกบอลมี แนวโน้มที่จะเคลื่อนที่ไปตลอดกาลโดยปราศจากการสูญเสียอัตราเร็ว คุณสมบัติที่วัตถุเคลื่อนที่ต่อเนื่องไปนี้ เขาเรียกว่า **ความเฉื่อย (inertia)**

แนวคิดเรื่องความเฉื่อยของกาลิเลโอนี้ ทำให้ทฤษฎีการเคลื่อนที่ของอริสโตเติลไม่ได้รับการยอมรับอีก ต่อไป อริสโตเติลคิดไม่ถึงเรื่องความเฉื่อยเนื่องจากเขาเองไม่สามารถนึกถึงการเคลื่อนที่ใดๆที่ปราศจากการ เสียชทาน เพราะเขาประสบแต่การเคลื่อนที่ที่ต้องมีการต้านทานซึ่งเป็นศูนย์กลางของแนวความคิดของเขาเอง และแนวความคิดดังกล่าวก็ได้หน่วงความก้าวหน้าทางฟิสิกส์มาถึง 2000 ปี ความคิดรวบยอดของกาลิเลโอเรื่องความเฉื่อย จึงแสดงให้เห็นว่าไม่จำเป็นต้องมีแรงใดๆ (ผลักหรือดึง) เพื่อให้โลกเคลื่อนที่ไปได้เรื่อยๆ ซึ่งเป็นแนวทางใหม่ที่ทำให้ไอแซก นิวตันสามารถอธิบายการเคลื่อนที่ต่างๆของจักรวาลด้วยกฎการเคลื่อนที่อันใหม่ ซึ่งแม้ต่อมากฎของนิวตันไม่ถูกต้องในบางกรณี ที่ต้องอธิบายด้วยทฤษฎีสัมพัทธภาพ (Theory of Relativity) ของไอน์สไตน์ก็ตาม

2.2 การเคลื่อนที่แบบเชิงเส้น

อริสโตเติลเชื่อว่า เมื่อวัตถุมี *ระยะห่าง* จากที่ที่มันควรอยู่ จะทำให้มันเคลื่อนที่ แต่กาลิเลโอทำลายความคิดดังกล่าวดังที่กล่าวมาแล้ว และเชื่อว่าเราควรให้ความสำคัญกับ *เวลา* มากกว่า สำหรับการอธิบายการเคลื่อนที่ โดยอธิบายการเคลื่อนที่ในเทอมของ *อัตราการเปลี่ยนแปลงต่อเวลา* อัตราการเปลี่ยนแปลงต่อเวลาของปริมาณหนึ่ง คือปริมาณนั้นหารด้วยค่าเวลา ซึ่งจะเป็นค่าที่บอกเราว่าบางสิ่งเกิดขึ้นได้รวดเร็วเพียงใด หรือบางสิ่งเปลี่ยนแปลงไปมากเท่าไรเมื่อเวลาช่วงเวลาหนึ่งผ่านไป อัตราที่บ่งบอกการเคลื่อนที่ คือ *อัตราเร็ว* *ความเร็ว* และ *ความเร่ง* โดยในบทนี้เราจะพิจารณาการเคลื่อนที่ที่ไปตามแนวเส้นตรงเท่านั้น การเคลื่อนที่ในรูปแบบอื่นจะพิจารณาในบทต่อไป

อัตราเร็ว

สิ่งต่างๆที่กำลังเคลื่อนที่จะเดินทางไปได้ระยะทางหนึ่งในเวลาที่กำหนด เช่น รถยนต์วิ่งไปบนถนนได้หลายกิโลเมตรในเวลาหนึ่งชั่วโมง อัตราเร็ว ก็คือการวัดว่าบางสิ่งเคลื่อนที่ได้เร็วเพียงใด เป็นอัตราที่ถูกวัดในเทอมของระยะทางหารด้วยหนึ่งหน่วยเวลา หรือ

$$\text{อัตราเร็ว} = \frac{\text{ระยะทาง}}{\text{เวลา}}$$

หน่วยในการวัดอัตราเร็วนี้ อาจขึ้นกับสิ่งที่ต้องการวัด เช่นกับรถยนต์เราอาจวัดในหน่วยของกิโลเมตรต่อชั่วโมง (km/h) ที่เรารู้คุ้นเคยกัน แต่กับระยะทางสั้นๆเราควรใช้หน่วยเมตรต่อวินาที (m/s) มากกว่า และ

หน่วยเมตรต่อวินาทีนั้นเป็นหน่วยในระบบ SI ที่ใช้กันทั่วไปในการศึกษาวิทยาศาสตร์ เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับหน่วยเล็ก ๆ อย่างเมตรต่อวินาที ตารางข้างล่างเปรียบเทียบอัตราเร็วระหว่างทั้งสองหน่วย

20 km/h	=	6 m/s
40 km/h	=	11 m/s
60 km/h	=	17 m/s
80 km/h	=	22 m/s
100 km/h	=	28 m/s

ตาราง 2.1 เปรียบเทียบอัตราเร็วโดยประมาณระหว่างสองหน่วย

อัตราเร็ว ณ ขณะเวลาใดๆ คืออัตราเร็วของบางสิ่ง ณ ขณะเวลาใดๆที่เรากำลังสังเกต อัตราเร็วของรถยนต์ที่แสดงที่มาตรวัดอัตราเร็ว เช่นเรามักจะพูดกันในปัจจุบันว่าไม่ขับรดด้วยอัตราเร็วเกิน 90 กิโลเมตรต่อชั่วโมง กล่าวคือ ไม่ขับรดให้มีอัตราเร็ว ณ ขณะใดๆให้สูงกว่า 90 กิโลเมตรต่อชั่วโมงนั่นเอง และมันหมายความว่าถ้ารถยังคงเคลื่อนที่ไปเร็วเท่านั้นต่อไป ใน 1 ชั่วโมง รถก็จะวิ่งไปได้ระยะทาง 90 กิโลเมตรนั่นเอง

อัตราเร็วเฉลี่ย ปกติรถคงจะไม่วิ่งด้วยอัตราเร็วที่คงที่ตลอดเวลา เพราะตลอดทริปการเดินทางจะต้องมีการเปลี่ยนอัตราเร็วขึ้นลงตลอด เราจึงต้องแยกให้ออกระหว่างอัตราเร็ว ณ ขณะเวลาใดๆและอัตราเร็วเฉลี่ย โดยที่อัตราเร็วเฉลี่ยหาได้จาก

$$\text{อัตราเร็วเฉลี่ย} = \frac{\text{ระยะทางทั้งหมดตลอดการเดินทาง}}{\text{เวลาที่ใช้ในการเดินทาง}}$$

เราหาอัตราเร็วเฉลี่ยได้ง่ายๆ เช่น เราขับรดไปได้ระยะทาง 10 กิโลเมตรใช้เวลาทั้งหมด 1 ชั่วโมง หาอัตราเร็วเฉลี่ยได้เท่ากับ 10 กิโลเมตรต่อชั่วโมง หรือ ขับรดต่อเนื่องจากกรุงเทพไปเชียงใหม่ได้ระยะทาง 800 กิโลเมตรและใช้เวลาไป 10 ชั่วโมง

$$\text{อัตราเร็วเฉลี่ย} = \frac{\text{ระยะทางทั้งหมดตลอดการเดินทาง}}{\text{เวลาที่ใช้ในการเดินทาง}} = \frac{800\text{km}}{10\text{h}} = 80 \text{ km/h}$$

จะเห็นว่าอัตราเร็วเฉลี่ยไม่ได้บ่งบอกถึงการเปลี่ยนอัตราเร็วของรถ ณ ขณะใดๆ เลย และโดยทั่วไปอัตราเร็วเฉลี่ยจะแตกต่างอัตราเร็ว ณ ขณะใดๆเสมอ ยกเว้นว่ารถจะวิ่งด้วยอัตราเร็วคงที่ตลอดการเดินทาง

ตัวอย่าง 2.1 ถ้าแมววิ่งไปเป็นระยะ 10 เมตร ใช้เวลาวิ่ง 2 วินาที อยากรทราบ
อัตราเร็วเฉลี่ย

คำตอบ

ตัวอย่าง 2.2 รถยนต์วิ่งด้วยอัตราเร็วเฉลี่ย 60 km/h อยากรทราบระยะทางที่รถวิ่ง
ได้ในช่วงเวลา 4 ชั่วโมง

คำตอบ

ความเร็ว

ในชีวิตประจำวันเรามักจะใช้คำว่า อัตราเร็ว และ ความเร็ว ในความหมายเดียวกัน แต่ทั้งสองคำมีความหมายที่แตกต่างกัน เมื่อเราบอกว่ารถเดินทางด้วยอัตรา 60 กิโลเมตรต่อชั่วโมง นั้นจะเป็นอัตราเร็ว แต่ถ้าเราบอกว่ารถเดินทางไปทางทิศเหนือด้วยอัตรา 60 กิโลเมตรต่อชั่วโมงนั้น จะเป็นความเร็ว นักแข่งรถจะใส่ใจกับอัตราเร็วของรถคือขับรถได้เร็วเท่าไร ส่วนนักบินจำเป็นต้องใส่ใจกับความเร็วคือเครื่องบินจะบินไปได้เร็วเท่าไรและ *ในทิศทางใด* นั่นคือเมื่อเราอธิบายการเคลื่อนที่ด้วยอัตราเร็วและทิศทาง เรากำลังพูดถึง *ความเร็ว*

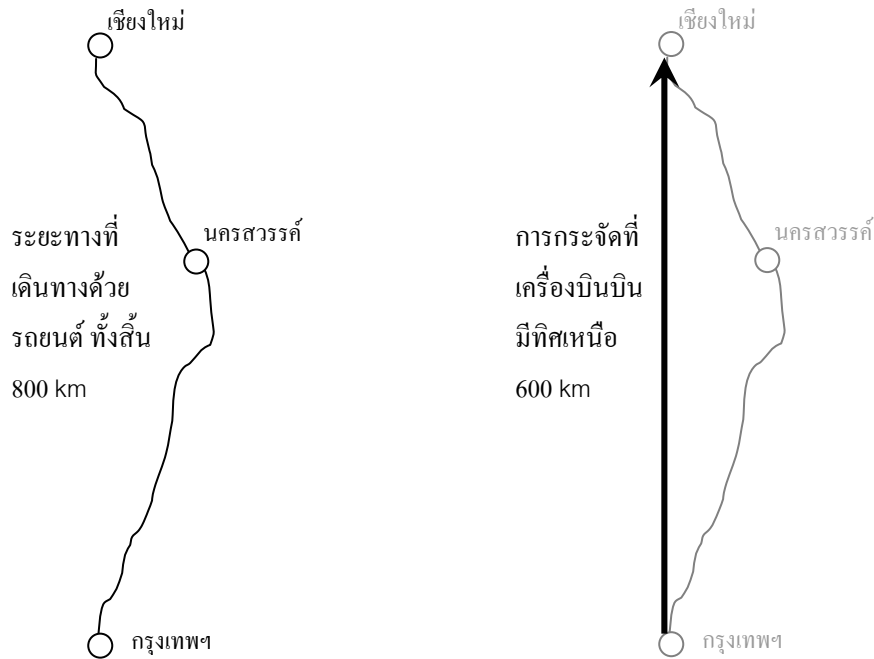
ความเร็วเฉลี่ยและความเร็ว ณ ขณะใดๆ จะนิยามได้เหมือนกับในเทอมของอัตราเร็ว โดยทั่วไปถ้าเรากล่าวถึงความเร็ว จะหมายถึงความเร็ว ณ ขณะเวลาใดๆ ถ้ารถวิ่งไปด้วยความเร็วไม่เปลี่ยนและคงที่ แล้วความเร็วเฉลี่ยและความเร็ว ณ ขณะใดๆจะมีค่าเท่ากัน เหมือนอย่างที่เราพูดถึงอัตราเร็ว แต่ความเร็วคงที่และอัตราเร็วคงที่อาจไม่เหมือนกันได้ เพราะความเร็วคงที่หมายถึงการเคลื่อนที่ด้วยอัตราเร็วคงที่และไม่มีการเปลี่ยนทิศทาง รถวิ่งวนเป็นวงกลมด้วยอัตราเร็วคงที่จะไม่มีความเร็วคงที่ เนื่องจากความเร็วเปลี่ยนเมื่อทิศการเคลื่อนที่เปลี่ยนไป

การกระจัด

ถ้าเราขับรถจากกรุงเทพฯไปเชียงใหม่ และเลี้ยวไปใช้เส้นทางผ่านนครสวรรค์ วัดระยะทางได้ทั้งหมดประมาณ 800 กิโลเมตร และใช้เวลาขับรถทั้งสิ้น 10 ชั่วโมง แสดงว่าเราขับรถด้วยอัตราเร็วเฉลี่ย 80 km/h แต่ถ้าเรานั่งเครื่องบินจากสนามบินดอนเมืองตรงไปทางเหนือไปยังสนามบินเชียงใหม่ เครื่องบินบินได้ระยะทาง 600 กิโลเมตร ใช้เวลา 1 ชั่วโมงครึ่ง เราจะเรียกระยะทางที่มีทิศทางนี้ว่า *การกระจัด* ซึ่งใน

เหตุการณ์นี้กล่าวได้ว่า การกระจัดของเครื่องบินมีทิศเหนือเป็นระยะทาง 600 km และมีความเร็ว 400 km/h ไปทางทิศเหนือ

โดยทั่วไปใช้สัญลักษณ์ d แทนระยะทาง s แทนการกระจัด และ \bar{v} แทนความเร็วเฉลี่ย หาได้จาก

$$\bar{v} = \frac{s}{t}$$

ในการเคลื่อนที่ในแนวตรง ถ้าเราทราบความเร็วเฉลี่ย เราจะสามารถหาการกระจัดได้จาก

$$s = \bar{v}t$$

ความเร่ง

เราอาจเปลี่ยนความเร็วของบางสิ่งได้จาก การเปลี่ยนอัตราเร็ว การเปลี่ยนทิศการเคลื่อนที่ หรือการเปลี่ยนทั้งอัตราเร็วและทิศการเคลื่อนที่ เรานิยามอัตราการเปลี่ยนแปลงความเร็วว่า *ความเร่ง* , a

$$\text{ความเร่ง} = \frac{\text{การเปลี่ยนความเร็ว}}{\text{ช่วงเวลา}}$$

หรือ

$$a = \frac{\Delta v}{\Delta t}$$

เมื่อ เครื่องหมาย Δ หมายถึงการเปลี่ยนแปลง (อ่านว่า เดลตา)

จะเห็นว่าในการขับรถจากหยุดนิ่งให้มีความเร็ว รถจะมีความเร่ง นั่นคือมีการเปลี่ยนแปลงความเร็วเทียบกับเวลา สมมุติว่าเราเร่งเครื่องรถอย่างสม่ำเสมอในทุกๆ 1 วินาทีจากความเร็ว 30 km/h ไปมีความเร็ว 35 km/h และ 40 km/h ในวินาทีถัดมา จะเห็นว่าความเร็วเปลี่ยนแปลง 5 km/h ในทุกๆวินาทีที่เรากล่าวได้ว่ารถมีความเร่ง 5 km/h.s หรือ ประมาณ 1.25 m/s · s หรือ 1.25 m/s²

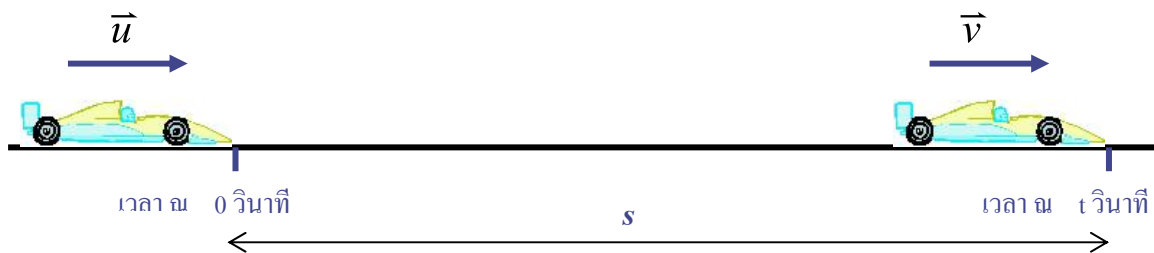
คำว่า ความเร่ง นั้นอาจหมายถึงการลดลง หรือการเพิ่มขึ้นของความเร็วใน 1 วินาที เช่นเมื่อเราเหยียบเบรกรถ ซึ่งเป็นการต้านการเร่งความเร็วขึ้น นั่นคือเป็นการลดลงของความเร็วใน 1 วินาที หรือ *ความเร่งเป็นลบ*

เราจะมี ความเร่งเมื่อขับรถเข้าโค้ง แม้จะขับด้วยอัตราเร็วคงที่ เพราะว่าทิศทางการเคลื่อนที่ของเราเปลี่ยน ดังนั้นความเร็วเปลี่ยน เราจะรู้สึกถึงความเร่งนี้เมื่อรถวิ่งจนสุดโค้ง ด้วยเหตุนี้เราจึงเห็นความแตกต่างของอัตราเร็วและความเร็วและได้นิยามความเร่งเป็นอัตราที่ความเร็วเปลี่ยนต่อเวลา (ไม่ใช่การเปลี่ยนอัตราเร็วต่อเวลา)

ในบางเหตุการณ์เราจะแยกความเร็วและความเร่งได้ เช่นเราสามารถยืนนิ่งๆ ใต้ขบวนรถแข่งที่แล่นเร็วไปบนทางด่วนด้วยความเร็วคงที่ หรือแม้แต่จะโยนเหรียญขึ้นในอากาศและรับเหมือนกับรถหยุดนิ่งกับที่ แต่ถ้าคนขับรถแข่งเร่งความเร็วขึ้น หรือลดความเร็วลง หรือแม้แต่เข้าโค้ง เราคงจะรู้สึกเหล่านั้นได้ยากขึ้น นั่นเป็นผลมาจากความเร่งนั่นเอง

ความจริงแล้ว ความเร่งที่กล่าวถึงนี้เป็นค่า *ความเร่งเฉลี่ย* ในช่วงเวลาหนึ่ง เช่นถ้าที่เวลาเริ่มต้นวินาทีที่ 0 รถยนต์มีความเร็วเริ่มต้น u และเมื่อเวลาผ่านไป t รถมีความเร็ว v เราบอกได้ว่าระยะคันนี้มีความเร่งเฉลี่ยในช่วงเวลาดังกล่าวเป็น

$$a = \frac{\Delta v}{\Delta t} = \frac{v - u}{t}$$

และเมื่อย้ายข้างสมการจะได้ว่า

$$v = u + at$$

เนื่องจากการเคลื่อนที่นี้มีความเร่งคงที่ เมื่อเวลาผ่านไป t การกระจัด s สามารถหาได้จากค่าความเร็วเฉลี่ยตลอดการเคลื่อนที่ซึ่งมีค่า $\frac{u + v}{2}$ คือ $s = \frac{u + v}{2}t$ และถ้าเราแทนค่า v จากสมการข้างต้นได้เป็น

$$s = ut + \frac{1}{2}at^2$$

สมการการเคลื่อนที่ในแนวตรงด้วยความเร่งคงที่

ถึงจุดนี้เราพอสรุปสมการที่ใช้อธิบายการเคลื่อนที่ในแนวตรงด้วยความเร่งคงที่ได้ ดังนี้

$$s = vt$$

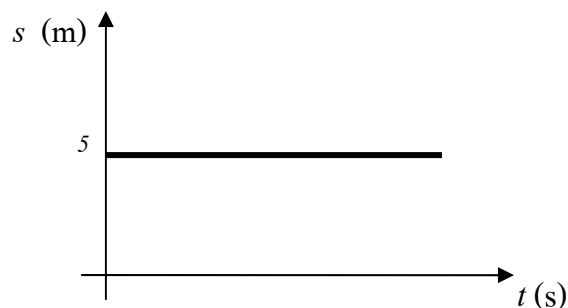
$$v = u + at$$

$$s = ut + \frac{1}{2}at^2$$

ถ้าเราพิจารณาสมการการเคลื่อนที่ทีละขั้นและเขียนเป็นกราฟแสดงการเคลื่อนที่ คือ

1. วัตถุหยุดนิ่ง (ความเร็วเป็นศูนย์)

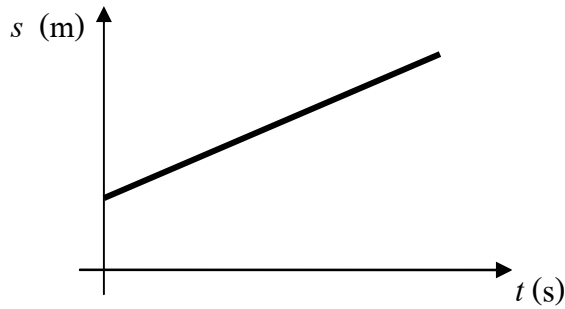
ในกรณีนี้ วัตถุไม่มีการเคลื่อนที่ใดๆเลย แม้เวลาผ่านไปนานเท่าใด การกระจัดจะมีค่าเท่าเดิมเหมือนหรือเท่ากับตอนเริ่มต้นเสมอ (เช่นถ้าการกระจัดเริ่มต้นมีค่า 5 เมตรทางทิศตะวันออก ก็จะมีค่าเท่าเดิมไปตลอดเพราะไม่มีการเคลื่อนที่ใดๆเลย)

2. เคลื่อนที่ด้วยความเร็วคงที่ (ความเร่งเป็นศูนย์)

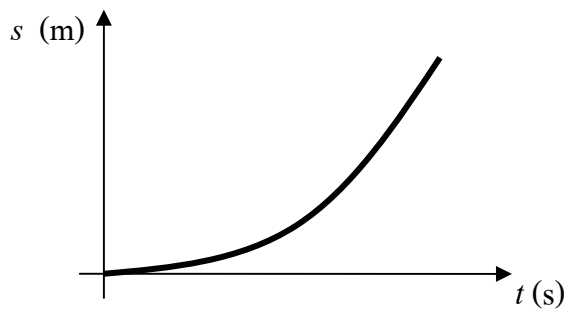
เมื่อวัตถุเคลื่อนที่ด้วยความเร็วคงที่ หมายถึงในทุกๆวินาที จะมีการกระจัดเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ตามค่าความเร็วตามสมการ $s = vt$ ซึ่งกราฟระหว่าง s กับ t จะเป็นกราฟเส้นตรง

3. เคลื่อนที่ด้วยความเร่งคงที่

เมื่อเคลื่อนที่ด้วยความเร่งคงที่ หมายถึงในทุกๆวินาทีวัตถุจะมีความเร็วเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ และการกระจัดหาได้จากสมการ $s = ut + \frac{1}{2}at^2$ ซึ่งเป็นสมการกำลังสอง กราฟจะเป็นรูปพาราโบลา

ความเร่งที่เกิดบนพื้นเอียง

กาลิเลโอสร้างความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความเร่งจากการทดลองการเคลื่อนที่ของวัตถุบนพื้นเอียง ความสนใจหลักของเขาอยู่ที่การตกสู่พื้นของวัตถุ และเนื่องจากในสมัยนั้นยังไม่มีอุปกรณ์ที่ใช้จับเวลาที่เหมาะสม เขาจึงใช้พื้นเอียงเพื่อที่จะทำให้การเคลื่อนที่ด้วยความเร่งที่ไม่สูงมาก และจะได้สังเกตการทดลองได้อย่างระมัดระวัง

เขาพบว่าลูกบอลกลิ้งลงมาจากพื้นเอียงจากหอคุนึ่ง ลูกบอลจะมีอัตราเร็วที่เพิ่มขึ้นๆในอัตราที่เท่าเดิม ในทุกวินาที นั่นคือลูกบอลเคลื่อนที่ด้วยความเร่งคงที่ ตัวอย่างเช่น ลูกบอลที่ทำการทดลองกลิ้งลงมาจากพื้นเอียงที่ทำมุมค่าหนึ่ง อาจพบว่าเมื่ออัตราเร็วที่เพิ่มขึ้น 2 เมตรต่อวินาทีในทุกๆวินาที หรือมีความเร่งคงที่เท่ากับ 2 m/s^2 นั่นเอง ความเร็ว ณ ระยะเวลาใดๆที่ทุกๆช่วงเวลา 1 วินาที ที่ความเร่งค่านี้ จะเป็น 0, 2, 4, 6, 8, 10, ... เมตรต่อวินาที นั่นคือความเร็ว ณ ระยะเวลาหนึ่ง หลังจากที่ถูกลบออกจากหอคุนึ่ง หาได้ง่ายจากความเร่งคูณกับเวลาที่ผ่านไป

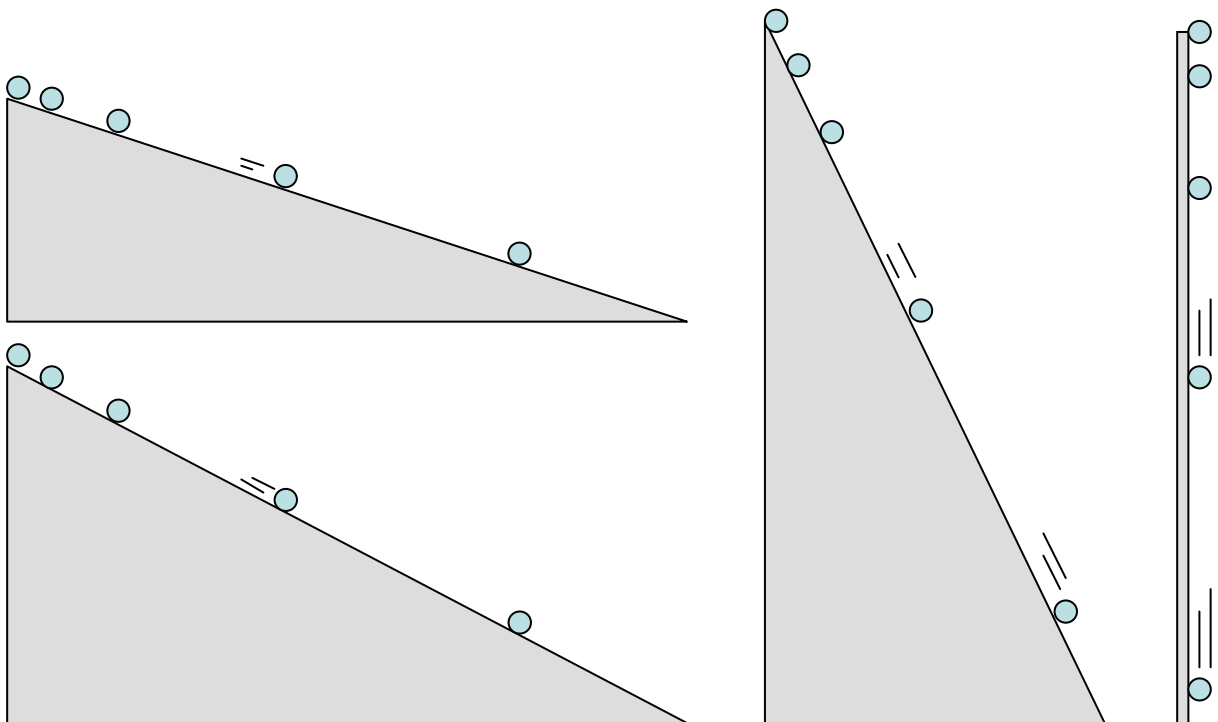

ความเร็วของวัตถุ = ความเร่ง × เวลา

หรือ

$$v = at$$

กาลิเลโอพบว่าถ้าปรับให้พื้นเอียงชันขึ้นจะเกิดความเร็วสูงขึ้น ลูกบอลจะมีความเร็วสูงสุดเมื่อพื้นเอียงถูกปรับจนเป็นแนวตั้ง และความเร็วนี้จะมีค่าเท่ากับวัตถุที่ตกสู่พื้น โดยไม่ต้องคำนึงถึงขนาดและน้ำหนัก กาลิเลโอพบว่าเมื่อแรงต้านอากาศมีผลน้อยมากจนตัดทิ้งได้ วัตถุทุกชนิดตกสู่พื้นโลกด้วยความเร่งที่เท่ากัน

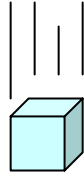

การตกอย่างอิสระ

สิ่งต่างๆตกสู่พื้นโลกด้วยแรงจากแรงโน้มถ่วงของโลก เมื่อวัตถุที่กำลังตกสู่พื้นโดยปราศจากการต้านทานจากสิ่งต่างๆ กล่าวคือ ไม่มีความเสียดทานจากอากาศหรือสิ่งอื่นใด และตกลงด้วยอิทธิพลจากแรงโน้มถ่วงเพียงอย่างเดียว เราเรียกว่าวัตถุดังกล่าวอยู่ในสภาวะการตกอย่างอิสระ

เวลาที่ตก (s)	ความเร็ว(m/s)
0	0
1	10
2	20
3	30
4	40
5	50
...	...
t	10t

ตารางข้างๆแสดงค่าอัตราเร็ว ณ ระยะเวลาใดๆของกล่องที่ตกอย่างอิสระในทุกๆช่วงเวลา 1 วินาที สิ่งที่น่าสนใจคือการเปลี่ยนแปลงของค่าอัตราเร็วดังกล่าว ในทุกวินาทีที่กล่องกำลังตก จะมีอัตราเร็วเพิ่มขึ้น 10 เมตรต่อวินาที การเพิ่มขึ้นในทุกวินาทีนี้ก็คือความเร่ง ความเร่งที่เกิดจากการตกอย่างอิสระสู่พื้นโลกจะมีค่าประมาณ 10 เมตรต่อวินาที ในทุกวินาที หรือ 10 m/s^2

ในกรณีที่วัตถุตกอย่างอิสระ เราจะใช้สัญลักษณ์ g แทนค่าความเร่ง (โดย g นี้แทนคำว่า gravity ซึ่งหมายถึงแรงโน้มถ่วง) แม้ว่าค่า g ในที่ต่างๆบนพื้นโลกจะแตกต่างกัน

เล็กน้อย ค่าเฉลี่ยที่ยอมรับกันทั่วไปมีค่าเท่ากับ 9.8 m/s^2 โดยเราจะปัดเศษให้เป็น 10 m/s^2 เพื่อง่ายต่อการทำความเข้าใจในที่นี้

จากตารางข้างบน จะเห็นว่าค่าความเร็ว ณ ระยะเวลาใดๆของวัตถุที่กำลังตกจากหยุดนิ่งก็สอดคล้องกับสมการที่กาลิเลโอใช้อธิบายเรื่องพื้นเอียงคือ

$$\text{ความเร็วของวัตถุ} = \text{ความเร่ง} \times \text{เวลา}$$

ถ้าความเร็ว ณ ระยะเวลาใดๆ ของวัตถุที่ตกอย่างอิสระจากหยุดนิ่งเป็น v หลังจากเวลา t จะเขียนได้เป็น

$$v = gt$$

โดยที่ความเร่ง $g = 10 \text{ m/s}^2$ และเรียกว่าเป็น ความเร่งเนื่องจากแรงโน้มถ่วงโลก

ในการหาการกระจัด s เมื่อวัตถุถูกปล่อยให้ตกอย่างอิสระ (ความเร็วเริ่มต้นเป็น 0) เมื่อเวลา t หาได้จาก

$$s = \frac{1}{2}gt^2$$

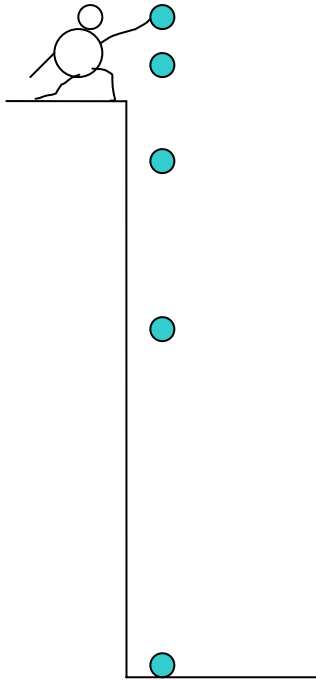
แล้วถ้าเราขว้างให้วัตถุตกลงสู่พื้นโลกด้วยความเร็วค่าหนึ่งก่อนเป็น u ความเร็วหลังจากที่เวลาผ่านไป t หาได้จาก $v = u + gt$ และการกระจัดที่วัตถุตกลงมาในเวลา t หาได้จาก

$$s = ut + \frac{1}{2}gt^2$$

ตัวอย่าง 2.1 ปล่อยก้อนหินให้ตกอย่างอิสระจากตึกที่ความสูง 80 เมตร อยากรหาบเวลาที่ก้อนหินตกลงถึงพื้นหลังจากปล่อยมือ (กำหนดค่า $g = 10 \text{ m/s}^2$)

คำตอบ

การปล่อยก้อนหินให้ตกอย่างอิสระจะหมายถึงว่าความเร็วเริ่มต้นหรือ $u = 0$ สมการการเคลื่อนที่นี้จึงเขียนได้ว่า

$$s = 0 + \frac{1}{2}gt^2 \quad \text{และ}$$

$$t^2 = \frac{2s}{g}$$

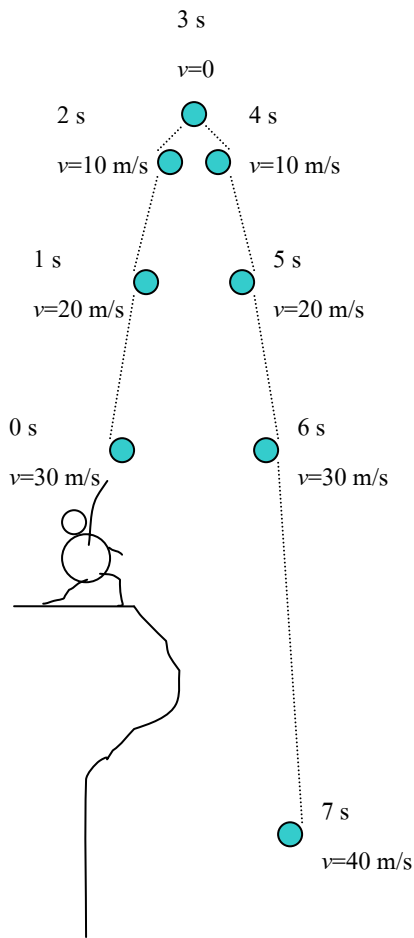
$$= \frac{2 \cdot 80}{10}$$

$$= 16$$

$$t = \sqrt{16} = 4 \text{ s}$$

หลังจากที่ปล่อยก้อนหินให้ตกอย่างอิสระ อีก 4 วินาทีจะตกลงถึงพื้น

ที่ผ่านมาเราพิจารณาวัตถุที่ตกลงสู่พื้นโลกในแนวของแรงโน้มถ่วงโลก ที่นี้ถ้าเราโยนวัตถุขึ้นในแนวตรงบ้าง แทนที่ที่วัตถุหลุดจากมือ จะยังคงเคลื่อนที่ขึ้นไปสักพักและตกกลับลงมา ที่จุดสูงสุดที่วัตถุเปลี่ยนแปลงทิศทางจากเคลื่อนที่ขึ้นเป็นตกลงมา อัตราเร็ว ณ ขณะนั้นจะเป็นศูนย์ แล้วมันจะเริ่มตกกลับลงมาว่า กลับว่า ถูกปล่อยให้ตกอย่างอิสระ ณ ตำแหน่งสูงสุดนั้น

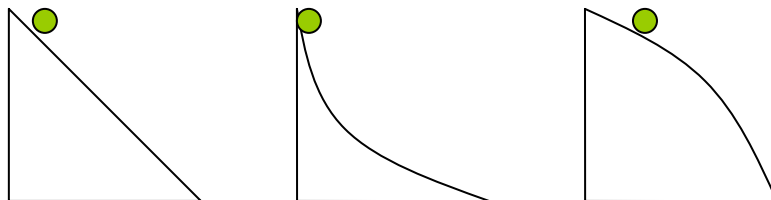
ในช่วงที่เคลื่อนที่ขึ้น ความเร็วจะค่อยๆลดลงจากจุดที่เราโยนจนเป็นศูนย์ หรือมีความเร็วนั้นเอง และมีความเร่งเป็นลบ เนื่องจากมีทิศตรงข้ามกับความเร็ว นั่นคือความเร็วลดลง 10 m/s ในทุกๆวินาที หรือมีค่าความเร่งเป็น -10 m/s^2 ซึ่งเป็นความเร่งอันเดียวกับตอนที่มันเคลื่อนที่ตกลงมา สิ่งที่น่าสนใจคืออัตราเร็ว ณ ขณะใดๆ ที่ตำแหน่งความสูงเดียวกันมีค่าเท่ากัน ไม่ว่าวัตถุจะกำลังเคลื่อนที่ขึ้นหรือลง (ดูรูป) แต่แน่นอนว่าความเร็วมีทิศตรงกันข้าม

สรุป

สิ่งที่ได้กล่าวมาแล้วเป็นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเคลื่อนที่ในแนวตรงหรือเชิงเส้น ซึ่งเป็นที่เข้าใจอย่างผิดพลาดมากกว่าสองพันปี จนกระทั่งกาลิเลโอได้ให้คำอธิบายไว้อย่างชัดเจน แต่อาจทำให้เราใช้เวลาในการทำความเข้าใจสักสองถึงสามชั่วโมง

คำถามท้ายบท

- รูปใดต่อไปนี่ที่ลูกบอลกลิ้งลงเขาด้วยความเร็วที่เพิ่มขึ้น แต่ความเร่งลดลง

- โยนก้อนหินขึ้นในแนวตรง ด้วยความเร็ว 30 m/s จากหน้าผาสูง เมื่อก้อนหินตกกลับลงมา ผ่านหน้าผา และตกต่อไปที่พื้นด้านล่าง ถ้าหน้าผาสูง 80 เมตร อยากทราบเวลาที่ก้อนหินใช้ในการเคลื่อนที่ครั้งนี้

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	
ฟิสิกส์ 1(ภาคกลศาสตร์(	ฟิสิกส์ 1 (ความร้อน)
ฟิสิกส์ 2	กลศาสตร์เวกเตอร์
โลหะวิทยาฟิสิกส์	เอกสารคำสอนฟิสิกส์ 1
ฟิสิกส์ 2 (บรรยาย(	แก้ปัญหาฟิสิกส์ด้วยภาษา C
ฟิสิกส์พิศวง	สอนฟิสิกส์ผ่านทางอินเทอร์เน็ต
ทดสอบออนไลน์	วิดีโอการเรียนการสอน
หน้าแรกในอดีต	แผ่นใสการเรียนการสอน
เอกสารการสอน PDF	กิจกรรมการทดลองทางวิทยาศาสตร์
แบบฝึกหัดออนไลน์	สุดยอดสิ่งประดิษฐ์
การทดลองเสมือน	
บทความพิเศษ	ตารางธาตุไทย1) 2 (Eng)
พจนานุกรมฟิสิกส์	ลับสมองกับปัญหาฟิสิกส์
ธรรมชาติมหัศจรรย์	สูตรพื้นฐานฟิสิกส์
การทดลองมหัศจรรย์	ดาราศาสตร์ราชมงคล
แบบฝึกหัดกลาง	
แบบฝึกหัดโลหะวิทยา	แบบทดสอบ
ความรู้รอบตัวทั่วไป	อะไรเอ่ย ?
ทดสอบ)เกมเศรษฐี(	คติปริศนา
ข้อสอบเอนทรานซ์	เฉลยกลศาสตร์เวกเตอร์
คำศัพท์ประจำสัปดาห์	
ความรู้รอบตัว	
การประดิษฐ์ของโลก	ผู้ได้รับโนเบลสาขาฟิสิกส์
นักวิทยาศาสตร์เทศ	นักวิทยาศาสตร์ไทย
ดาราศาสตร์พิศวง	การทำงานของอุปกรณ์ทางฟิสิกส์
การทำงานของอุปกรณ์ต่าง ๆ	

การเรียนรู้การสอนฟิสิกส์ 1 ผ่านทางอินเทอร์เน็ต	
1. การวัด	2. เวกเตอร์
3. การเคลื่อนที่แบบหนึ่งมิติ	4. การเคลื่อนที่บนระนาบ
5. กฎการเคลื่อนที่ของนิวตัน	6. การประยุกต์กฎการเคลื่อนที่ของนิวตัน
7. งานและพลังงาน	8. การดลและโมเมนตัม
9. การหมุน	10. สมดุลของวัตถุแข็งเกร็ง
11. การเคลื่อนที่แบบคาบ	12. ความยืดหยุ่น
13. กลศาสตร์ของไหล	14. ปริมาณความร้อน และ กลไกการถ่ายโอนความร้อน
15. กฎข้อที่หนึ่งและสองของเทอร์โมไดนามิก	16. คุณสมบัติเชิงโมเลกุลของสสาร
17. คลื่น	18. การสั่น และคลื่นเสียง
การเรียนรู้การสอนฟิสิกส์ 2 ผ่านทางอินเทอร์เน็ต	
1. ไฟฟ้าสถิต	2. สนามไฟฟ้า
3. ความกว้างของสายฟ้า	4. ตัวเก็บประจุและการต่อตัวต้านทาน
5. ศักย์ไฟฟ้า	6. กระแสไฟฟ้า
7. สนามแม่เหล็ก	8. การเหนี่ยวนำ
9. ไฟฟ้ากระแสสลับ	10. ทรานซิสเตอร์
11. สนามแม่เหล็กไฟฟ้าและเสาอากาศ	12. แสงและการมองเห็น
13. ทฤษฎีสัมพัทธภาพ	14. กลศาสตร์ควอนตัม
15. โครงสร้างของอะตอม	16. นิวเคลียร์
การเรียนรู้การสอนฟิสิกส์ทั่วไป ผ่านทางอินเทอร์เน็ต	
1. จลศาสตร์ (kinematic)	2. จลพลศาสตร์ (kinetics)
3. งานและโมเมนตัม	4. ซิมเปิลฮาร์โมนิก คลื่น และเสียง
5. ของไหลกับความร้อน	6. ไฟฟ้าสถิตกับกระแสไฟฟ้า
7. แม่เหล็กไฟฟ้า	8. คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้ากับแสง
9. ทฤษฎีสัมพัทธภาพ อะตอม และนิวเคลียร์	

